

A sebesültek föl kutatása.

(Saját tudósítónktól.) A kutya, amely a legrégebbi idők óta százféle módon szolgálja az embert, most *részt vesz a háborúban is*, hogy természetadta képességeivel ott is hasznossá tegye magát.

Németországban a hadsereg egészségügyi csapatai a Vöröskereszten, a beteghordozókon és a betegápolókon kívül az egészségügyi kutyák vezetői is bevonulnak a háborúba. Ezek a vezetők önkéntesek, akiket azonban mint aktív egészségügyi katonákat uniformissal, zsolddal és élelmezéssel látnak el és a tábori csapatokhoz osztanak be. A vezetőknél katonai vizsgálat alapján katonai szolgálatra alkalmasaknak, vagyis menetelő képesnek kell lenniök és jól látó- és hallóképességgel bírniök. Egyébként a legkülönbözőbb korban levők közül és a legkülönbözőbb foglalkozásból kerülnek ki.

Németországban az egészségügyi kutyák kiképzésével elsősorban az oldenburgi „Deutscher Verein für Sanitätshunde” kezdett foglalkozni és kieszközölte, hogy a kiképzett kutyákat tábori szolgálatra alkalmazzák. A hadügyminisztérium készségesen fogadta el a közreműködésüket.

A vezetők kiképzése és a kutyák idomítása természetesen nagy türelmet és kitartást követel. A már rendőrkutyának ki tanított állatokat természetesen sokkal könnyebben lehet idomítani, mint az egészen frisseket, bár részben eredeti szolgálattal ellenkező feladatokat kell teljesíteniök.

Az egészségügyi kutyának a feladata a háborúban, hogy *a csatatéren föl kutassa a sebesülteket*. A tapasztalat ugyanis azt tanítja, hogy a sebesültek előszeretettel rejtőznek bozótba és szakadékokba, sziklák és falak mögé kuszának, ahol éjszaka még fénycsórókkal sem tudnak rájuk találni. Itt kezdődik az egészségügyi kutyák szaglóképeségének a szerepe és a mentés munkája. A kutyának az a feladata, hogy *a sebesültet föl kutassa és mindaddig ugassa, amíg a vezetője segísre késsen meg nem jelenik* és a sebesültszállítókat oda nem rendeli.

Természetes, hogy a kutyának a lehető legnagyobb kimélettel kell bánni a sebesülttel. Nem szabad megijesztenie, körülzaglászni a vagy pláne megharapnia. A rendőrkutyák némelyike kezdetben tulságosan érzékeny ebben a foglalkozásban. Ez olyan rossz tulajdonság, amelyről a legnagyobb kitarással és ha kell, szigorúsággal szoktatják le. Naponta beható gyakorlatokat végeztetnek velük, néha-néha éjszaka is, hogy céljuknak megfelelően előkészüljenek. A gyakorlatokat ennek a célnak megfelelő területeken és tanítókkal végzik.

A tanfolyamra vezetett kutyák közül sokat nem használhatnak, bár a fölveteli vizsgát sikerrel tették le. Némelyikük a lövéstől fél, nem megbízható a vad fölgrásánál, elzúllt vagy veszekedik a többi kutyákkal és tulságosan érzékeny a sebesült katonával szemben. A sebesültek a csatatéren mozognak, forognak és a karjukkal hadonásznak; ilyenkor a jól dolgozó kutyának vissza kell húzódnia, a sebesültet tovább ugatnia, de nem szabad őt érintenie, megnyalnia vagy megharapnia. A sebesült különben nyomban fölismerheti az egészségügyi kutyát a fölsereléséről. Takarója és fehér nyakravalója van, jobbról balról *vörös kereszttel* és a szükség szerint lámpása vagy csengője.

A gyakorlatotéren egy öreg ur uniformisba bújtatott gumibottal vagy más hasonló fegyverrel fölserelt bátor legény játsza a sebesült katonát, akinek helyel-közzel meg kell változtatnia fekvőhelyét. Ugyancsak ő az a „gonosztevő”, aki a rendőrkutyák dresz-szírozása közben olcsó napszám mellett szenved el a még ki nem tanított kutyák harapását.

Remélhetőleg az okos, erős és megbízható egészségügyi kutyák kitünően fogják teljesíteni a háretéren a feladatukat. Mivel a kutyának ez az új szerepe még meglehetősen új dolog; végleges ítéletet természetesen csak később lehet róluk mondani.

Egy sebesült katoná háborús naplója.

— A zaklikovi csata. —

Augusztus 22-én. Reggel 6 órakor indulás. Délelőtt 10 órakor értünk az orosz határra, ahol egy az orosz határőrök által felégetett s általunk újra épített hidon keltnünk át. A hídrol száz lépésnyire egy a földdel egyenlővé tett kozák kaszánya utolsó kanócai füstölögtek még. E kaszányából a hó 16-án száz baka és tíz huszár kivert 600 kozákot, kik közül 4 elesett, a többi megugrott. Ez volt az első jele a háborúnak. Átlépve az orosz földre, 7 óra hosszáig egy óriás fenyves erdőben mentünk egész J.-ig. J. orosz város, azonban már akkor hódított terület volt. A városból kiérve, mezőkön haladtunk rajvonalakba fejlődve. Megszűnt a tréfa, (már-már) hébe-korba már hallottunk elhaló ágyumorajt a messzeségből. Keresztül vonultunk több falun minden baj nélkül. Többek között egy majort érintettünk, ahol az ifjú gróf szívesen vette a mi elszállásolásunkat az ő majorjában s ennek jeléül le is vágatott 2 tehenet a mi részünkre. Örültünk neki, mert a mai nap fáradalmi dacára még egy falatot sem ettünk, pedig már este 6 óra után volt. Már sokan mosakodni, lábat áztatni, pihenni készültek, mikor jött egy rendelet, hogy rögtön tovább kell masírozni, az egész századból csak a második szakasz maradt ott szolgálatban a további parancsig. En persze a 2. szakaszban voltam, örültem a többivel, hogy mi itt maradunk s a tehénpaprikás a mienk lesz. Igen ám! Jött egy óra múlva új parancs, hogy mi menjünk. Ekkor előhívatta Szenté főhadnagy ur az uraságot és egy horvátul tudó zugsführer által megmondta neki, hogy sem ő, sem családja, vagy cselédje, vagy állatja a majort el ne hagyja holnap reggel előtt, mert aki e tilalmat megszegi, azt rögtön főbe löveti. Látszólag nagyon mehökkent a bácsi, de elfogadta a tilalmat betartását. Az öröket hátrahagyva mi is utnakindultunk M.-re felé, ahol jó vacsorával kecsgettettek. Már zavaros hangulatú volt minden. Huszáraink nyugtalanul portyáztak, jelentgettek, hogy mit láttak és mit nem láttak. Odaérve, én megettük az egyik konzervet, fagyos, hideg volt, meg valami só nélkül főzött rizskását, az is hideg volt. Még alig végeztük üzve-futva a vacsorát, már ismét auf s még aznap este tovább mentünk este 10 óráig. Egy tarlón gulába rakott fegyverek mellett a korom sötétségben szabad volt lefeküdni, azonban levetni semmit sem. Nagyon hideg, ködös idő dacára a tábor a fáradság és a 15 órai mars csakhamar elnyomta. De éjfélkor már megint felzavartak bennünket s éjjeltől reggel 3 óráig megint mentünk a végtelen homokos uton bujva és szökve. Persze, hogy ugy, hiszen már bent voltunk az ellenség körében. 3 óra után ismét egy órát pihentünk s a kávézás után ugy fél ötkor ismét utnak indultunk. Délelőtt 10 óra tájban Z.-ra értünk, ahol már minden másképen ment mint eddig. Kapitány Kaufmann átvette a kommandót. Z.-tól jobbra fekvő egyik dombot seregünk benépesítette végtelen hosszú rajvonalakkal, azután előre vonultunk s egy alkalmas helyen földözeteket ástunk magunknak. Időnk volt elég, mert délután 1 óráig ott voltunk s szorgalmasan hánytuk a földet. Anynyira igyekeztünk magunknak jó fekvést és kilövést készíteni, hogy még száraz löherével is kibéleltük árkaikat. Ugy tudtuk, hogy a jobboldali dombrol egy nagyobb csapat kozák fog reánk támadni. Fentük is rájuk a fogunkat. De másképp történt. Ugy dél felé tüzerjeink a bal oldalról több lövést váltottak az ellenséggel. Majd később egy távoli faluból óriási füst oszlopok jelezték, hogy a falu kigyuladt. Azalatt az ellenség bennünket is észrevett s elkezdte lövegeit felénk irányítani.

A nap forrón tüzött le reánk. Az ágyuk lövegei mindig közelebb és közelebb robbantak a mi sorainkhoz. Már tarthatatlan kezdett lenni helyzetünk. Bekövetkezett az első

vorwertz. Elhagytuk kényelmes földözetünket s fejlődött rajvonalakban igyekeztünk előre egy 800 lépésre levő földözetbe, mely egy fél méteres mély kocsit volt. Ott vártunk ismét a további parancsra a folyton reánk irányított shrapnell-tüz közepette. Ekkor a szakaszparancsnokunk kadettörmester Balassa magához hívott engem s megbízott a kapitányurunk megkeresésével s hogy kérdezzem meg őt, mi a további parancs, mert e veszedelmes helyen nem maradhatunk tétlen. Nem kevés veszély között hátravonultam s meg is találtam a kapitány urat, aki azt a parancsot adta, hogy ott feltétlen ki kell tartanunk, amíg a további parancs megérkezik. Visszamentem tehát a sánca több közvetlen közel robbanó shrapnell-től életveszélyben, de a parancsot meghoztam. Egy kevés vártatva száguldó lovas jött a vorwertz parancsossal. Balassa kiugrott a földözetből és utánam fiuk vezénylettel rohant előre. Nyomában a halált megvető 12. század irgalmatlan rajvonala, melyre most már az ellenség 20 ágyúja szórta a tüzet. Szinte hihetetlen gyorsasággal haladtunk előre. Itt meg kell jegyeznem hogy az a terep, ahol minket az ellenség a tüzével fogadott, az volt a környékbeli orosz katonák távlati lövészeti tere, ahol természetesen minden fa és minden domb külön-külön jól ismert irányzékukat képezte és ezáltal biztosan állították be a lövészeti távlatukat. Ennek ellenében mi megfigyeltük, hogy mikor gyuladnak az ágyuk tüzei és azt az időt használtuk fel az előre rohanásra s így mindig nyertünk az ágyuk megvillanásától számított 25 másodpercet a golyó megérkezéséig, melyek állandóan a mi vonalunk mögött robbantak és durták a földet rettenetes dühükben.

Igy csak megleltünk volna valahogy, de az ellenség shrapnell-tüze mindig jobban és gyorsabban hajtott előre, míg végre leértünk a völgybe, ahol az orosz gyalogság óriási puskatüze fogadott. A fölöttünk levő hegytetőn már talán hónapokkal ezelőtt megásott lövészárkokból. Rettenetes volt, hogy az ellenségből nem lehetett senkit sem látni. Mindenkint vitt előre a honfiúi kötelesség tudata s másrészt pedig a visszamaradás esetén a biztos shrapnell halál. Így rohantunk s az ellenséget már 1000 lépésig megközelíthettük. Isteni csoda, veszteség nélkül. Hátnak mögött a shrapnell, előlről pedig a puska golyók veszedelmétől körveezve megeredt egy irgalmatlan zápcreső. Ugyiszólván már 100 lépésnyire nem lehetett látni. Ezt mi nagyon előnyösen felhasználtuk, mert már 400—500 lépésnyire megközelítettük az orosz tulerőt.

Amikor az eső szünni kezdett, észleltük az oroszok izgatott össze-vissza ugrálását, mi térdre ereszkedtünk s pompás céljainkra, mint fél Istenek löttünk. De most a mieink is óriási módon kezdtek hullani. Láttam egy kapitányt, aki elesett katonájának atyailag megsimította homlokát és felvette annak kezéből kihullott fegyverét s a példák példaként rohant velünk a golyózapor legsűrűbbjébe folyton előre, előre. Az orosz ágyuk most már tüzeinket és gépfegyvereinket lötték. Annál több kárt tett nekünk a gyalogság. Valahányszor rajvonalként előre vonultunk az ellenségnek előnyös kopár tarlón, a gazok mindannyiszor sortüzet adtak reánk közvetlen közlről, mely minden alkalomkor sajnos, megtizedelte hőseinket. Ezen tény kivétköztette a jó magyar fiukat minden érzésből és formájából; az amugy is sáros, füstös arcekbl torzképek lettek. A halálmegvetés és a bosszu az elesett bajtársakért minden emberben egyesült. Századunkból már-már 70—80 hős küzdött.

A Délmagyarország telefonjai

Szerkesztőség 305.

Kiadóhivatal 81.